

Uttan mun til, hvaðani eggini stava, úr Íslandi, Danmark, ella frá hönunum í Føroyum, er næstan vist, at tær fáa E161g í seg.

Björn Harlow, landsdjóralækni:

Eggjareyðin fyrri skotum

– Tað eru fjölmiðlarnir, ið øsa fólk upp um litevnið E161g, sum verður latið í høsna- og laksafóður. Og onkur politikari sær tað sum ein møguleika at gera vart við seg. Ongin orsök er at óttast E161g í eggjareyðum, sigur Björn Harlow, landsdjóralækni.

TURID KJØLBRO

Nógvir ívaspurningar verða í hesum døgum reistir um dygdina og góðskuna á matinum, vit dagliga eta. Er tað ikki salmonellaraktið høsna- og laksafóður ella hækikjót fullt í bakterium, er tað onkur onnur matvøra, og nú standa eggini fyrri skotini. Men hesa ferð er tað ikki vandamikla salmonellabakterian, ið er í nógvum donskum eggum, men evnið E161g. Hetta er litevni, ið verður latið í høsna- og laksafóður, so eggjareyðin fær ein vakari lit.

Evnið E161g er góðkent til høsna- og laksafóður. Á fakmáli eitur evnið canthaxanthin og hóast tað ljóðar rættiliga kemiskt og ónatúrligt, er tað eisini til í náttúruni, í ávisum sløgum av skeljadjórum eitt nú. Canthaxanthin, ið verður brúkt í vørum og sólbrúandi tablettum, verður til-evnað.

Í Fólkatingsið

Órðskotin til, at E161g hevur vakt so mikla ósiting í Danmark er, at tað verður mett at elva til óvurðikvæmi. Málið er sambært nógvum donskum politikarum so álvarsamt, at tað í næstum verður reist í Fólkatingsinum.

Men Björn Harlow, landsdjóralækni, heldur ikki nakra orsök vera at óttast.

– Eg dugi ikki at siggja, at stóðan er so álvarslig, sum onkur vil gera hana til. Tað eru fjölmiðlarnir, ið hava gjørt hetta til eitt stórmál og nakrir politikarar hava tikið tað til sín, fyrri at gera vart við seg. Veruleikin er, at evnið er eitt natúrligt litevni, sum vit fáa í okkum, tá ið vit eitt nú eta nógur sløg av skeljadjórum. Tað er eisini í bikarsoppum, í plantum, sum høsna, ið ganga frítt úti í náttúruni eta. Búrð høsna mugu fáa evnið á annan hátt og tí verður tað latið í fóðrið. Natúrliga litevnið, sum er í gularótum,

er av somu kemisku samanseting og tað er eisini í leskidrykkum, chipi og øðrum. Ov nógur ósiting er komin í málið. Brúkararnir vilja hava vøkur gul egg eins og vakran reyðgulan laks, og tí verður litevnið tilsett, sigur Björn Harlow, landsdjóralækni.

Donsk egg verða eisini seld í Føroyum um enn í nógv minni mun enn fyrr. Nógur tey flestu eggini koma úr Íslandi. Sambært tølum frá Hagstovu Føroya vórðu í fjór 3.611.564 innflutt úr Íslandi, 1.431.359 úr Svøríki, 959.760 úr Finnlandi og 433.984 úr Danmark. Meginparturin av fóðrinum, ið føroysk høsna eta, kemur úr Danmark, meðan fóðrið, ið verður givið laksi, kemur úr Noregi. Íslendsku høsna, ið verpa eggini, sum verða flutt inn til Føroya, fáa uttan iva eisini fóður við evninum E161g.

Men er ikki orsök at vera fyrivarin um evnið elvir til óvurðikvæmi?

– Eg havi ikki sæð nógur tøl ella dømi, sum fáa ávaringarklokkurnar at ringja. Evnið kann elva til óvurðikvæmi hjá serliga viðkvæmum, men tað er ein ógvuliga lítill trupulleiki. Trupulleikin er, at tá hetta natúrliga evnið fær eitt nummar – E161g – so virkar tað so loyndarfult. Fólk halda, at eitt kemiskt evni er tað sama sum eitt eitur-evni. Tey hugsa ikki um, at kemiskt evni eisini verða brúkt í eini so vanligari vøru sum fransbreyði. At evnið hevur fingið eitt E-nummar, er fyrri at gera tað lættari hjá teimum, ið brúka tað, sigur Björn Harlow.

E161g er alla tíðina undir eftirliti av ymsum stovnum. Fyrirvarnið, ið hevur verið um hetta evnið, hevur ført við sær, at serfrøðinganevndin hjá ES hevur endurskoðað evnið, í fyrstu atløgu var loyvd nógðin minkað til ymisk viðurskifti eru kannað nærri. Sum er

er ikki loyvt at brúka E161g beinleiðis í eini matvøru, uttan einari, nevniliga »sau-cisses de Strasbourg«, ein serligur rættur við pylsum. Hinvegin kemur evnið umvegis í matvøru. Á vørulýsingini á hesum vørum

stendur ikki, at E161g er tilsett og tí hevur man sum brúkarari ongan møguleika at siggja, um tað er har. Men sambært Björn Harlow er eingin orsök at óttast.

Myntvaskarið í Havn letur aftur:

Ferðamaðurin til stongdar dyr

– 27. apríl verða dyrnar til Myntvaskarið í Havn stongdar med alla

TURID KJØLBRO

Ferðafólk, ið koma til Føroyar at ferðast í summar, koma til stongdar dyr á Myntvaskarinum í J. Broncksgøtu í Havn við klæðsekkinum. Um eina viku letur Myntvaskarið aftur med alla. Fyri lesandi, einlig fólk, ung sum eldri, men ikki minst ferðamannin, er hetta ein dyggur smeytur. Hetta er Brynjálvar Jensen, ið hevur ríkið Myntvaskarið í 15 ár, greiður yvir, men hóast hann hevur roynt at selt vaskarið og í aðrar mátar arbeitt fyrri, at tað heldur fram, er tað ikki eydnast.

– Eitt myntvaskarið kundi ligið í eini keypsmiðstøð ella eini servisustøð, tí so kundi arbeidsmegin verið betri brúkt, men hóast eg havi spurt meg fyrri nógva staðni og arbeitt hart fyrri at vaskarið heldur fram, er tað ikki eydnast mæ, sigur Brynjálvar Jensen, eigiari.

Høvudsstaður uttan myntvaskari

Tað eru serliga ferðafólkini, ið fara at merkja sviðan í summar, tí tveir triðingar av

inntøkuni koma frá ferðamanninum. Ferðaræðið og Kunningarstovan eru fyrri eini tíð síðani kunnað um afturlatingina.

– Tað er alt ov vánaligt, at ein høvudsstaður, ið bjóðar seg fram at taka ímóti

nógvum ferðafólki, ikki hevur eitt myntvaskarið, sigur Brynjálvar Jensen.

Ikki bert ferðamaðurin verður við sviðusð eftir 27. apríl, men eisini lesandi av bygd, einlig og tey, ið ikki hava sett búgv.

Myntvaskarið í J. Broncksgøtu í Havn letur aftur med alla 27. apríl eftir at hava verið opið í 15 ár

Jørn Jespersen, formaður í Fólkatingsins matvørunevnd:

Banna matsminku

Minsta kravið er, at brúkararnir vita, at evnið E161g er brúkt í mati, sigur Jørn Jespersen

TURID KJØLBRO

Hóast danska Plantustýrið visir aftur, at nakar vandi er á ferð við evninum E161g í eggum og øðrum, vil Jørn Jespersen, formaður í Fólkatingsins matvørunevnd og limur í SF, seta forboð ímóti nýtslu av evninum. Hann sigur, at tað er vamlisligt, at litevnið verður tilsett í høsna- og laksafóðri og at minsta kravið tí er, at brúkararnir siggja, at evnið er brúkt.

– Litevnið stendur ikki á vørulýsingini og tí hava brúkararnir ongan møguleika at siggja, at maturin er sminkaður, segði Jørn Jespersen við

danska blaðið Aktuell seinasta týsdag.

Jørn Jespersen arbeidir nú fram ímóti, at bann verður sett móti liting av eggum. Hann trýr ikki tí, ið matvøruáðaðurin fer fram, at brúkararnir heldur vilja hava litað egg ella litaðan laks. Hann mælir tí Henrik Dam Kristensen, matvørumálaráðharra, til at gera ein lista yvir evni, ið verða tilsett í fóðri, sum kunnu broyta útsjónina.

– Síðani vil eg skjóta upp, at øll matsminka verður bannað, sigur Jørn Jespersen við Aktuell.

– Vit hava havt nógvar fastar kundar, men av tí at triðingurin av inntøkuni hjá vaksarinum kemur frá ferðamanninum, er tað serliga summarmánaðirnir, nógur er at gera. Tí hevur tað verið ógvuliga tungt at reka, sigur Brynjálvar Jensen.

Myntvaskarið í J. Broncksgøtu byrjaði fyrri 15 árum síðani. LFU, sum er landsfelag føroyinga í útbúgving, hevði í umbúna at taka stig til eitt myntvaskarið við tveimum vaskimaskinum á einum næmingaheimi. Avrátt varð ístaðin, at Brynjálvar Jensen lat eitt vaskarið upp við 5 vaskimaskinum og 3 turkitrumlum, og harvið fingi onnur enn lesandi eisini atgongd til at fáa klæðini vaskað.